

CTA wil één toezichthouder voor alle accountants

Het toezicht op de accountantssector functioneert niet naar behoren. De huidige toezichtstructuur met de AFM, SRA en NBA als toezichthouders moet daarom worden vervangen door één onafhankelijke toezichthouder. De controle van niet-financiële informatie is niet voorbehouden aan accountants.

Dat schrijft de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) in haar honderd pagina's tellende tussenrapportage, die op 1 oktober is gepubliceerd als [consultatiedocument](#).

De CTA erkent dat het accountantsberoep een vertrouwensprobleem heeft. "Er lijkt een sfeer te zijn ontstaan waarbij accountants hun werk pas goed zouden doen als er bij wettelijke controles niets meer mis gaat. Dit is onmogelijk", aldus de commissie, die stelt dat er zich altijd incidenten zullen blijven voordoen. De focus moet daarom liggen "op structurele gebreken en niet op incidenten".

Om de verwachtingskloof naar gebruikers te verkleinen moeten continuïteit en fraude "een grotere en meer herkenbare positie" krijgen in de controle. Dat geldt niet voor niet-financiële informatie, meent de CTA. "De controle van deze niet-financiële informatie hoeft niet te worden voorbehouden aan de accountant."

De primaire verantwoordelijkheid voor interne beheersing en juistheid van jaarstukken ligt bij de onderneming zelf, daarom zou het bestuur naar Amerikaans voorbeeld een in control statement moeten afgeven, te controleren door de accountant.

Niet transparant

De CTA is kritisch over het gebrek aan transparantie binnen de accountantssector, die maakt dat de commissie "niet meer dan indrukken heeft over de kwaliteit van de accountantscontrole in Nederland". Er zijn daarvoor te weinig gegevens voorhanden. "Het feit dat deze data niet reeds beschikbaar is, is opmerkelijk voor een beroepsgroep die zelf zo data-gedreven is en waarvan het oordelen op basis van 'harde en controleerbare indicatoren' de kerncompetentie is." Accountantskantoren moeten daarom jaarlijks indicatoren over de kwaliteit van de uitgevoerde wettelijke controles publiceren. En de sector moet zich samen met de wetenschap en toezichthouders inspannen voor meer onderzoek naar kwaliteit, "met inbegrip van de factoren die verschillen in kwaliteit verklaren".

De cultuurverandering binnen het beroep is volgens de CTA "nog onvoldoende duurzaam geborgd". Het kwaliteitsbegrip lijkt te worden beperkt tot alleen "compliance-kwaliteit". De commissie vreest dat daardoor nieuwe incidenten op de loer liggen. Ook is de CTA niet overtuigd dat de cultuurverandering "al duurzaam is verankerd op het diepste, onbewuste niveau van de organisatie".

Oob-markt

De commissie is niet al te bezorgd over het kleine aantal marktpartijen dat nog beschikt over een oob-vergunning. Liever wil de CTA het aantal organisaties van openbaar belang "tot een minimum" beperken. Het criterium 'openbaar belang' moet daarvoor beter worden afgebakend. Dat organisaties geen accountant kunnen vinden is tegelijk niet acceptabel. "Om te voorkomen dat een controleplichtige onderneming - ondanks gerede inspanning - er niet in slaagt een accountant te contracteren krijgt de toezichthouder of de meest betrokken minister de bevoegdheid een aanwijzing te geven waarbij een accountantsorganisatie aan een controlecliënt wordt toegewezen."

De CTA stelt dat verplichte kantoorroulatie niet leidt tot betere controlekwaliteit, terwijl de concurrentie hierdoor wel wordt beperkt. In Europees verband wordt daarom het geheel of gedeeltelijk schrappen van de verplichte kantoorroulatie geagendeerd.

Toezicht

De commissie is scherp in haar beoordeling van het huidige stelsel van toezicht op de sector, dat "niet naar behoren" functioneert. "De drie toezichthouders hanteren elk een andere invalshoek en stijl. De combinatie van belangenbehartiging en toezicht bij NBA en SRA is onwenselijk. Er bestaat een breed gedragen kritiek op de focus van het toezicht van de AFM op de compliancekwaliteit waardoor een controle zou verworden tot een *ticking the box* exercitie. Daarbij worden harde verwijten gebaseerd op een relatief beperkt aantal bevindingen."

De huidige toezichtstructuur met drie partijen die elk zicht houden op een deel van de markt moet daarom worden vervangen door één onafhankelijke toezichthouder, meent de commissie. "Naast de beoordeling van controledossiers wordt de inrichting van het kwaliteitsbeheersingssysteem van de accountantsorganisatie een centraal onderdeel van het toezicht." Doel van het toezicht moet vooral de kwaliteitsverbetering van de controle zijn. "Dit vergt ook een

constructieve dialoog tussen accountants en toezichthouder bijvoorbeeld ten aanzien van de uitleg van beroepsstandaarden en de ruimte voor de professionele oordeelsvorming van de accountant."

De commissie pleit daarnaast voor instelling van een meldpunt waar accountants en accountantskantoren terecht kunnen bij het overnemen van lastige controledossiers.

Tussenstap

De CTA benadrukt dat haar rapport een "tussenstap" is met "voorlopige bevindingen" en geeft partijen tot 1 november de kans om op de inhoud te reageren, via haar online consultatieloket. "De commissie hecht er aan op te merken dat zij inbreng mee zal wegen in haar definitieve rapport mits die reflecties ook feitelijk onderbouwd zijn." Ook wacht de CTA nog op rapportages vanuit de Monitoring Commissie Accountancy (MCA) en toezichthouder AFM, die mogelijk "nieuwe inzichten" kunnen opleveren.

De commissie heeft naast het interim rapport ook een aantal andere documenten gepubliceerd op haar loket, zoals de 'factsheets' die eerder door de NBA en een aantal kantoren zijn opgesteld op verzoek van de CTA.

De Commissie Toekomst Accountancysector is op 1 januari 2019 ingesteld door de minister van Financiën en bestaat uit prof. mr. Annetje Ottow (voorzitter), prof. dr. Elbert Dijkgraaf en drs. Marlies de Vries RA. Secretaris van de CTA is mr. drs. Thomas van der Sanden.

» [Voorlopige Bevindingen Commissie Toekomst Accountancysector](#)

Deel dit artikel

GERELATEERD

NIEUWS | 13 oktober 2021

AFM: Rvc's bij accountantsorganisaties hebben impact, maar invloed verschilt

[De raden van commissarissen \(rvc's\) bij oob-accountantsorganisaties hebben zeker impact, maar de mate van invloed verschilt. Dat komt mede door "uitdagingen" in... →](#)

NIEUWS | 08 oktober 2021

Online bijeenkomst NBA over consultatiedocument Fraude en Continuïteit

[De NBA organiseert in oktober twee Zoom-bijeenkomsten over het Consultatiedocument Fraude en Continuïteit in de Controleverklaring. De sessie van 12 oktober heeft... →](#)

DISCUSSIE | Opinie | 05 oktober 2021

Cultuuromslag in accountancy, ongeacht de structuur?

[Kun je een echte cultuuromslag in de controlepraktijk bereiken, in een structuur die versturende elementen bevat? Een aantal knelpunten op een rij. →](#)

NIEUWS | 28 september 2021

NBA-werkgroep Continuïteit publiceert gids over continuïteitsbeoordeling

[De NBA-werkgroep Continuïteit heeft de Continuïteitsgids gepubliceerd, bedoeld om accountants te ondersteunen bij de beoordeling van de continuïteit van ondernemingen. →](#)

NIEUWS | 27 september 2021

Kosten accountantstoezicht stijgen naar ruim vijf miljoen in 2024

De kosten van het toezicht op het accountantsberoep door de Autoriteit Financiële Markten (AFM) lopen de komende jaren op van circa anderhalf miljoen euro dit jaar... →
